

Periaatteet kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten (O-SII) määrittämiseksi ja lisäpääomavaatimusten asettamiseksi

1. Tausta

Rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävillä luottolaitoksilla tarkoitetaan sellaisia luottolaitoksia, jotka aiheuttavat niin suuren systeemisen riskin, että se toteutuessaan vaikuttaa hyvin haitallisesti koko rahoitusjärjestelmään ja reaali talouteen.

Systeemisesti merkittävät luottolaitokset ovat tyypillisesti suuria suhteessa muihin luottolaitoksiin, toiminnaltaan monimuotoisia ja niiden kytkökset suoraan tai välillisesti muuhun rahoitusjärjestelmään sekä talouteen ovat merkittävät. Tämän vuoksi näiden luottolaitosten vakavaraisuus- ja likviditeettiongelmat leviävät helposti muuhun rahoitusjärjestelmään. Systeemistä merkittävyyttä tarkastellaan sääntelyssä globaalisti (G-SIB) ja EU-tasolla sekä kansallisesti (O-SII).

Systeemisesti merkittävien luottolaitosten riskejä koko finanssisektorille ja taloudelle pyritään vaimentamaan vahvistamalla niiden tappionkestokykyä ja pienentämällä siten niiden kaatumistodennäköisyyttä. O-SII-luottolaitoksille asettavien lisäpääomavaatimusten, eli O-SII-puskurien, tavoitteena on ehkäistä rahoitusmarkkinoiden rakenteellisista tekijöistä aiheutuvia makrovakausriskejä.

2. O-SII-luottolaitosten tunnistamisperusteet ja suomalaisten O-SII-luottolaitosten määrittäminen

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 8 pykälän mukaan kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävällä luottolaitoksella (O-SII) tarkoitetaan luottolaitosta,

1. jonka taseen loppusumma on vähintään miljardi euroa **ja**
2. jonka maksukyvyttömyys vaarantaisi Suomen tai Euroopan unionin muun jäsenvaltion rahoitusmarkkinoiden vakauden.

Finanssivalvonnan on vuosittain määriteltävä O-SII-luottolaitosten joukko. Suomalaisen O-SII-luottolaitosten määrittäminen pohjautuu Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) antamiin ohjeisiin¹ kansallisen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten tunnistamisesta. O-SII-luottolaitosten tunnistus perustuu neljään peruskriteeriin ja niitä kuvaaviin 10 indikaattoriin (Taulukko 1). Indikaattorit normalisoidaan jakamalla kunkin laitoksen indikaattoriarvo jäsenvaltion kaikkien luottolaitosten (ml. sivuliikkeet) indikaattoriarvojen summalla.

O-SII-luottolaitokset määritellään EBA:n ohjeistuksen mukaisesti kahdessa vaiheessa:

1. Luottolaitokset, joiden indikaattorikohtaisten pisteiden painotettuna keskiarvona lasketut O-SII-pisteet ovat vähintään 3,5 prosenttia, määritellään automaattisesti O-SII-luottolaitoksiksi. Kansallinen makrovakausrakenteen erityispiirteet ja pisteiden tilastollisen jakauman. Muutoksella pyritään varmistamaan, että O-SII-laitosten ryhmä on homogeeninen laitosten systeemisen merkittävyyden suhteen. Harkintavalta on 0,75 prosenttiyksikköä molempiin suuntiin.

¹ [EBA/GL/2014/10](#)

28.6.2023

FIVA/2023/744

Julkinen

2. Makrovakaussviranomaisen on arvioitava, tulisiko muita kuin ensimmäisessä vaiheessa tunnistettuja luottolaitoksia lukea O-SII-ryhmään. Arvioinnissa tulee käyttää EBAn pakollisia tai vaihtoehtoisia indikaattoreita, jotka on määritelty EBAn ohjeen liitteissä.

Finanssivalvonta soveltaa O-SII-määrittämisessä myös luottolaitoksista annetun lain 10 luvun 8 pykälässä säädettyä 1 miljardin euron taserajaa. Luottolaitosta, jonka O-SII-pisteet ovat enintään 0,045 prosenttia ensimmäisen vaiheen arvioinnissa, ei lueta O-SII-luottolaitoksiin myöskään toisen vaiheen harkinnan perusteella.

Taulukko 1 O-SII-luottolaitosten tunnistamisessa sovellettavat kriteerit ja indikaattorit²

Kriteerit	Indikaattorit	Paino
Koko	Taseen loppusumma	25 %
Merkittävyys / korvattavuus	Kansallisten maksutapahtumien arvo	8,33 %
	Yksityisen sektorin talletukset EU:n sisällä	8,33 %
	Yksityisen sektorin lainat vastaanottajille EU:n sisällä	8,33 %
Kytkeytyneisyys	Rahoitusjärjestelmän sisäiset velat	8,33 %
	Rahoitusjärjestelmän sisäiset saamiset	8,33 %
	Liikkeessä olevat velkapaperit	8,33 %
Monimutkaisuus	OTC-johdannaiset (nimellis-arvo)	8,33 %
	Rajat ylittävät velat	8,33 %
	Rajat ylittävät saamiset	8,33 %

Nordean kotipaikan siirtyminen Suomeen vuonna 2018 laski voimakkaasti muiden luottolaitosten laskennallista suhteellista merkittävyyttä, vaikka näiden luottolaitosten riskiasema, toiminnan laajuus ja luonne sekä absoluuttinen merkittävyys säilyivät ennallaan. O-SII-luottolaitosten systemisen merkittävyyden johdonmukaisen huomioinnin sekä O-SII-laitosten ryhmän homogeenisuuden varmistamiseksi systemisen merkittävyyden raja-arvo alennettiin vuonna 2018 O-SII-päätösten yhteydessä 3,5 prosentista 2,75 prosenttiin.

Suomen pankkisektorin rakenteessa ei ole tapahtunut Nordean kotipaikan siirron jälkeen sellaisia rakenteellisia muutoksia, jotka edellyttäisivät systemisen merkittävyyden raja-arvon muuttamista. Tämän vuoksi 2,75 prosentin raja-arvon soveltaminen O-SII-luottolaitosten tunnistamisessa on edelleen perusteltua.

² Laskelmien ja indikaattorien tulkinnassa on huomioitava seuraavat seikat:

- Kaikki indikaattorit pohjautuvat FINREP-raportoinnin tietoihin lukuun ottamatta maksuliikeindikaattoria, joka perustuu TARGET-järjestelmän maksuliiketietoihin
- Laskelmat eivät sisällä vakuutustoiminnan erä
- Yksityisen sektorin talletukset EU:n sisällä: luottolaitokset, joilla ulkomaisten velkojen osuus taseen veloista on alle 10 %, eivät raportoi erikseen talletuksia EU:n sisällä. Näiden luottolaitosten osalta luku sisältää kaikki talletukset.
- Yksityisen sektorin lainat vastaanottajille EU:n sisällä: luottolaitokset, joilla ulkomaisten saamisten osuus taseen varoista on alle 10 %, eivät raportoi erikseen luottoja EU:n sisällä. Näiden luottolaitosten osalta luku sisältää kaikki luotot.
- Rajat ylittävät saamiset ja velat: aineisto sisältää ainoastaan 10 %:n kynnysarvon ylittävien luottolaitosten erät.

28.6.2023

FIVA/2023/744

Julkinen

Vuoden 2022 lopun tietojen perusteella Nordea, OP Ryhmä ja Kuntarahoitus ylittävät edellisvuosien tavoin systeemisen merkittävyyden raja-arvon (2,75 %) ja ne luokitellaan siten automaattisesti O-SII-luottolaitoksiksi (Taulukko 2). Finanssivalvonnan arvon mukaan muita luottolaitoksia ei ole perusteltua määritellä O-SII-luottolaitoksiksi.

Nordea on edelleen selvästi merkittävin luottolaitos kaikilla O-SII-kriteereillä mitattuna (Taulukko 3). Nordea ja OP Ryhmä ylittävät systeemisen merkittävyyden raja-arvon kaikkien neljän peruskriteerien osalta, kun taas Kuntarahoitus ylittää raja-arvon kriteereissä "koko" ja "kytkeytyneisyys".

Taulukko 2 Suomalaisten luottolaitosten O-SII-pisteet 31.12.2022

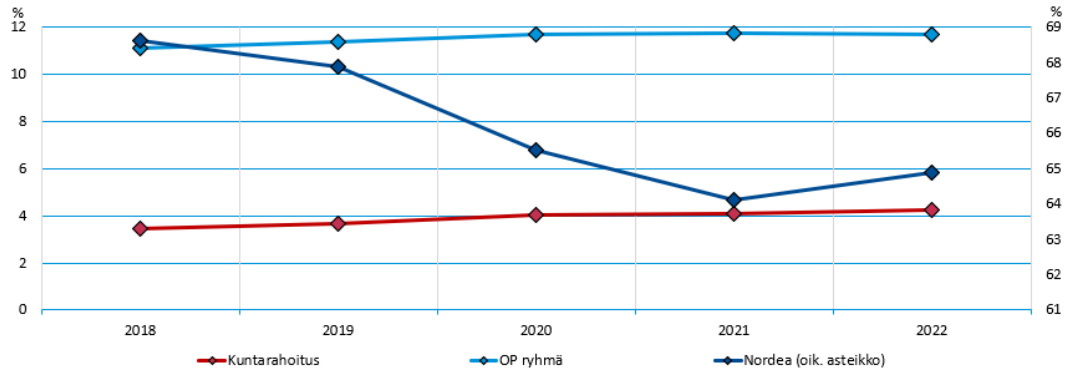
Pankkiryhmä	O-SII-pisteet (%)	O-SII-laitos
Nordea	64,90	kyllä
OP Ryhmä	11,70	kyllä
Kuntarahoitus	4,25	kyllä
Aktia	0,96	ei
Säästöpankkiryhmä	0,92	ei
S-Pankki	0,73	ei
Ålandsbanken	0,56	ei
POP Pankki-ryhmä	0,44	ei
Oma Säästöpankki	0,40	ei
Danske Kiinnitysluottopankki	0,36	ei
Hypoteekkiyhdistys	0,23	ei
Fellow	0,02	ei

Taulukko 3 Suomalaisten luottolaitosten O-SII-kriteerien erillispisteet 31.12.2022

Pankkiryhmä	Koko	Merkittävyys	Monimutkaisuus	Kytkeytyneisyys
Nordea	58,82	47,33	89,28	64,17
OP Ryhmä	17,33	16,50	3,29	9,66
Kuntarahoitus	5,30	1,17	1,90	8,64
Aktia	1,21	1,27	0,20	1,17
Säästöpankki-ryhmä	1,42	1,54	0,06	0,67
S-Pankki	0,99	1,54	0,05	0,31
Ålandsbanken	0,66	0,75	0,38	0,44
POP Pankki-ryhmä	0,64	0,89	0,02	0,22
Oma Säästöpankki	0,66	0,67	0,00	0,26
Danske Kiinnitysluottopankki	0,47	0,30	0,09	0,60
Hypoteekkiyhdistys	0,38	0,33	0,01	0,20
Fellow	0,03	0,06	0,00	0,00

Nordean O-SII-pisteet laskivat tasaisesti vuoteen 2021 asti, mutta kääntyivät nousuun viime vuonna (Kuvio 1). Vuoden 2022 lopun tiedoista lasketut O-SII-pisteet olivat noin 0,8 prosenttiyksikköä korkeammat kuin vuoden 2021 lopussa. Nordean systeeminen merkittävyys kasvoi kaikilla neljällä kriteerillä, mutta kasvua selittävät pääasiassa rahoitusjärjestelmän sisäisten velkojen ja saamisten sekä liikkeeseen laskettujen velkapaperien kasvu. Muista O-SII-luottolaitoksista Kuntarahoituksen systeeminen merkittävyys jatkoi maltillista kasvuaan vuonna 2022, kun taas OP ryhmän systeeminen merkittävyys kääntyi hienoiseen laskuun.

Kuvio 1 Suomalaisten O-SII-luottolaitosten O-SII-pisteiden kehitys

Lähde: Finanssivalvonta

3. Periaatteet suomalaisten O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimusten määrittämiseksi

Luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimukset ja O-SII-lisäpääomavaatimusten vähimmäistaso

O-SII-luottolaitosten määrittämisen lisäksi Finanssivalvonnan tulee luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan tarkistaa vuosittain O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimukset. Mikäli pääomavaatimukset muuttuvat, Finanssivalvonnan on tehtävä asiasta päätös.

Luottolaitoslain³ mukaan O-SII-luottolaitokset on jaettava seitsemään eri luokkaan niiden arvioidun systeemisen merkittävyyden perusteella. Alimpaan luokkaan kuuluvien luottolaitosten (muut kuin O-SII-luottolaitokset) lisäpääomavaatimus on lähtökohteisesti 0 % kokonaisriskin määrästä. Muihin luokkiin kuuluvien luottolaitosten (O-SII-luottolaitokset) lisäpääomavaatimukset kasvavat 0,5 prosenttiyksikön välein siten, että ylimpään (seitsemänteen) luokkaan kuuluvien luottolaitosten lähtökohtainen lisäpääomavaatimus on 3 %. O-SII-luottolaitoksille asetettu lisäpääomavaatimus tulee kattaa ydinpääomalla.

Taulukko 4 Luottolaitoksista annetun lain mukaiset O-SII-luokat ja niitä vastaavat lisäpääomavaatimukset

Luokka	Lisäpääomavaatimus
1	0 %
2	0,5 %
3	1,0 %
4	1,5 %
5	2,0 %
6	2,5 %
7	3,0 %

³ Luottolaitoslakia päivitettiin vuonna 2021 (lainmuutos 233/2021) uuden luottolaitosdirektiivin (CRD V) mukaisesti muun muassa koskien makrovakauspuskureita. Muutosten seurauksena O-SII-lisäpääomavaatimuksen enimmäismäärä nousi 3,0 prosenttiin (aiemmin 2,0 %) ja O-SII- ja järjestelmäriskipuskureita sovelletaan jatkossa kumulatiivisesti (aiemmin vain korkeampi puskureista voimassa).

28.6.2023

FIVA/2023/744

Julkinen

Finanssivalvonnan on luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan sovellettava O-SII-luottolaitosten luokittelussa ja lisäpääomavaatimusten määrittämisessä seuraavia perusteita:

1. luottolaitoksen koko mitattuna sen vastuiden kokonaismäärällä taikka taseen tai konsolidoidun taseen loppusummalla;
2. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan sisällytettyjen yritysten vastuut muille luottolaitoksille ja saamiset muilta luottolaitoksilta sekä muut välittömät yhteydet rahoitusjärjestelmään;
3. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan sisällytettyjen yritysten kriittisten toimintojen korvattavuus yrityksen menetettyä edellytykset jatkaa toimintaansa;
4. luottolaitoksen ja sen konsolidoituun valvontaan kuuluvien yritysten rajat ylittävän toiminnan laajuus ja merkitys Suomessa ja Euroopan talousalueella.

Käytännössä suomalaisten O-SII-luottolaitosten luokittelu ja lisäpääomavaatimusten mitoitus perustuu O-SII-laitosten systeemiseen merkittävyyteen, jota arvioidaan ensisijaisesti EBA:n ohjeiden mukaisilla O-SII-pisteillä. O-SII-lisäpääomavaatimusten asettamista ohjaavat myös Euroopan keskuspankin (EKP) ns. lattiametodologian⁴ vaatimukset. EKP:n lattiametodologia antaa kullekin luottolaitokselle O-SII-pisteiden perusteella määräytyvän O-SII-lisäpääomavaatimuksen vähimmäistason, jota vasten kansallisen makrovakausrakenteen asettamia pääomavaatimuksia arvioidaan SSM-asetuksen⁵ artiklaa 5 sovellettaessa. Jos päätetty O-SII-lisäpääomavaatimus alittaa lattiametodologian mukaisen vähimmäistason, EKP voi korottaa kansallisen makrovakausrakenteen asettamaa vaatimusta.

EKP:n nykyisen lattiametodologian perusteella Nordean O-SII-lisäpääomavaatimuksen tulisi olla vähintään 1,0 %. Uudemman, vaihtoehtoisen lattiametodologian⁶ mukaan vähimmäisvaatimus on 1,5 prosenttia. OP Ryhmän lisäpääomavaatimuksen vähimmäistaso on 0,25 % nykyisen lattiametodologian ja 0,5 % uudemman metodologian mukaan. Kuntarahoituksen vähimmäisvaatimus on puolestaan 0,25 % kummallakin metodologialla. Koska luottolaitoslain mukaan O-SII-lisäpääoma-vaatimukset tulee mitoittaa 0,5 prosenttiyksikön välein ja koska 0 prosentin O-SII-puskurin soveltaminen olisi sääntelyn hengen ja EKP:n lattiametodologian vastaista, voidaan OP Ryhmän ja Kuntarahoituksen O-SII-puskurien vähimmäistasona pitää käytännössä 0,5 prosenttia.

Finanssivalvonnan soveltamat O-SII-lisäpääomavaatimusten kalibrointimenetelmät

Suomen pankkisektorin keskimääräistä korkeampi keskittyneisyys ja merkittävimpien luottolaitosten suuri koko talouteen nähden puoltavat EKP:n lattiametodologioiden mukaisia minimitasoja korkeampien O-SII-lisäpääomavaatimusten soveltamista. Systeemiseen merkittävyyteen nähden oikeasuhteiset puskurivaatimukset ja vahva vakavaraisuus tukevat myös luottolaitosten markkinavarainhankintaa.

⁴ ECB (2017) [ECB floor methodology for setting the capital buffer for an identified Other Systemically Important Institution \(O-SII\)](#)

⁵ NEUVOSTON ASETUS (EU) 1024/2013

⁶ Uudistettu, tuoreemmalla datalla kalibroitu lattiametodologia on kuvattu EBA:n vuoden 2020 [raportissa](#) EU-komissiolle. Uuden lattiametodologian voimaantuloa on siirretty koronapandemian vuoksi. Uusi metodologia hyväksyttiin EKP:n neuvoston ja valvontaneuvoston makrovakausrakenteen kokouksessa marraskuussa 2022 ja EKP:n neuvosto julkaisi 21.12.2022 lausunnon uuden metodologian käyttöönotosta vuoden 2024 alusta alkaen: [Governing Council statement on macroprudential policies](#).

Finanssivalvonta arvioi O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimuksia kahdella vaihtoehdoisella luokittelumenetelmällä, joissa O-SII-luottolaitokset jaetaan seitsemään eri luokkaan niiden arvioidun systeemisen merkittävyyden perusteella. Molemmissa menetelmissä systeemisen merkittävyyden mittarina käytetään EBAn ohjeiden mukaisia O-SII-pisteitä. Ensimmäisessä, lineaariseen asteikkoon perustuvassa luokittelumenetelmässä O-SII-pisteisiin perustuvat luokkavälit ovat yhtä pitkiä ja vastaavat pituudeltaan systeemisen merkittävyyden raja-arvoa (2,75 %). Finanssivalvonta on soveltanut vastaavaa menetelmää O-SII-puskurien kalibroinnissa aiempina vuosina.

Toisessa luokittelumenetelmässä luokkavälit määritetään Equal Expected Impact (EEI) -menetelmän mukaisesti. Menetelmää on sovellettu esimerkiksi globaalin rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien laitosten (G-SII) lisäpääomavaatimusten määrittämisessä.⁷ EEI-menetelmässä systeemisesti merkittävien pankkien lisäpääomavaatimukset mitoitetaan niin, että systeemisesti merkittävän ja ei-systeemisesti merkittävän pankin kaatumisen odotetut yhteiskunnalliset kustannukset ovat yhtä suuret. Finanssivalvonnan soveltaman EEI-menetelmän parametrien kalibrointi perustuu EKP:n analyysihin⁸. Taulukossa 5 on kuvattu sekä lineaariseen asteikkoon että EEI-menetelmään perustuvien luokittelumenetelmien luokkavälit ja kuhunkin luokkaan sovellettava O-SII-lisäpääomavaatimuksen ohjearvo.

Taulukko 5 O-SII-luokat ja ohjeelliset lisäpääomavaatimukset lineaariseen asteikkoon ja EEI-menetelmään perustuvissa luokittelumenetelmissä

Luokka	O-SII-pisteet (lineaarinen asteikko)	O-SII-pisteet (EEI-menetelmän mukainen asteikko)	Ohjeellinen lisäpääoma- vaatimus
1	0–2,75	0–2,75	0,0 %
2	2,75–5,50	2,75–6,00	0,5 %
3	5,50–8,25	6,00–10,00	1,0 %
4	8,25–11,00	10,00–17,00	1,5 %
5	11,00–13,75	17,00–28,00	2,0 %
6	13,75–16,50	28,00–48,00	2,5 %
7	16,50–	48,00–	3,0 %

Suomalaisten O-SII-luottolaitosten nykyiset O-SII-puskurit sekä kahteen vaihtoehtoiseen luokittelumenetelmään perustuvat puskurisuositukset on esitetty taulukossa 6. Taulukossa on esitetty myös EKP:n lattiametodologioiden tulemistä johdettu vähimmäistaso O-SII-lisäpääomavaatimukselle. Eri kalibrointimenetelmien mukaisten puskurisuositusten mukaan Kuntarahoituksen nykyinen 0,5 prosentin O-SII-puskuri on oikeasuhteinen laitoksen systeemiseen merkittävyyteen nähden. OP Ryhmän nykyinen O-SII-puskuri vastaa EEI-menetelmän mukaista tasoa, sen sijaan lineaarisen luokittelumenetelmän osalta puskuria olisi mahdollista korottaa nykyisestä 1,5 prosentista 2,0 prosenttiin. OP ryhmän O-SII-puskurin säilyttämistä nykyisellä tasollaan kuitenkin tukee sen systeemisen merkittävyyden hienoinen lasku suhteessa vuoteen 2021. OP Ryhmän O-SII-puskuria päätettiin nostaa 1,0 prosentista 1,5 prosenttiin vuonna 2022. Uusi puskurivaatimus astui voimaan 1.1.2023.

⁷ Federal Reserve (2015) [Calibrating the GSIB Surcharge](#)

⁸ EEI-menetelmän β -parametrina on käytetty euroalueen pankkien aikavälin 2000–2017 riskipainotettujen erien ja tappioiden paneeliaineistosta eri menetelmillä estimoitujen β -parametrien mediaania. Systeemisen merkittävyyden mittarina on käytetty EBAn ohjeiden mukaisia O-SII-pisteitä ja systeemisen merkittävyyden raja-arvona 2,75 prosenttia. EEI-menetelmän antamat puskuriestimaatit on skaalattu alaspäin niin, että puskurit eivät ylitä sääntelyssä O-SII-puskurille asetettua ylärajaa ja että laitosten puskuriestimaattien suhteelliset erot eivät muutu.

Nordean O-SII-puskuria päätettiin nostaa 2,0 prosentista 2,5 prosenttiin vuonna 2022 ja uusi puskuri astui voimaan 1.1.2023. Nordean osalta luokittelumenetelmien mukaiset puskurisuositukset viittaavat siihen, että Nordean O-SII-puskurin voisi nostaa sääntelyn sallimalle ylärajalle 3,0 prosenttiin (luokkaan 7). Korkeimman mahdollisen O-SII-puskurin asettamista tukisi esimerkiksi se, että Nordea on O-SII-pisteillä mitattuna ja kansalliseen rahoitusjärjestelmään suhteutettuna EU-alueen merkittävin O-SII-luottolaitos⁹. Korkeimman vaatimuksen asettamisesta pidättäytyminen ja vaatimuksen pitäminen ennallaan 2,5 prosentissa (luokassa 6) on myös perusteltua. Tällöin puskurikehikossa myös kaikista merkittävimmillä luottolaitoksilla on kannustin välttää systeemisen merkittävyyden kasvattamista.

Pankkiunionin voidaan katsoa vähentävän etenkin erittäin suuren ja laaja-alaisesti useissa maissa toimivan Nordean systeemistä merkittävyyttä eri O-SII-kriteereitä tarkasteltaessa, mikä perustelee myös maltillisempaa lisäpääomavaatimusta. Samat argumentit puoltavat osaltaan myös OP Ryhmän O-SII-lisäpääomavaatimuksen säilyttämistä 1,5 prosentissa (luokka 4).

Pankkiunionin ensimmäinen pilari, yhteinen valvontamekanismi (Single Supervisory Mechanism, SSM), on tehostanut ja harmonisoinut pankkiunionimaiden valvontakäytäntöjä ja -työkaluja sekä vahvistanut pankkien taseita ja tappionsietokykyä, minkä voidaan katsoa pienentäneen Nordean O-SII-kriteereistä koon, kytkeytyneisyyden sekä monimutkaisuuden merkitystä. Yhteinen kriisinratkaisumekanismi (Single Resolution Mechanism, SRM) ja tiivis yhteistyö muiden pohjoismaisten kriisinratkaisuviranomaisten kanssa on parantanut rajat yli toimivien pankkien tehokkaan ja yhdenmukaisen uudelleenjärjestelyn edellytyksiä kriisitilanteissa. Tämä pienentää rajat ylittävien saamisten ja velkojen ja siten O-SII-kriteerin ”monimutkaisuus” merkitystä luottolaitoksen systeemistä merkittävyyttä arvioitaessa. Lisäksi kriisinratkaisusuunnittelun yhteydessä pankeille asetettavat vaatimukset pienentävät O-SII-kriteerinä sovellettavan pankin merkittävyyden merkitystä, koska nämä vaatimukset parantavat tehokkaan kriisinratkaisun edellytyksiä ja edistävät yhteiskunnan kannalta merkittävien toimintojen jatkuvuutta¹⁰. Laitosten ja viranomaisen kriisinhoitovalmius vähentää lisäksi koon ja kytkeytyneisyyden merkitystä.

Taulukko 6 Suomalaisten O-SII-luottolaitosten ohjeelliset lisäpääomavaatimuksiksi eri menetelmillä

Pankki-ryhmä	Nykyinen O-SII-lisäpääomavaatimus	Ohjeellinen O-SII-lisäpääomavaatimus (lineaarinen luokittelumenetelmä)	Ohjeellinen O-SII-lisäpääomavaatimus (EEI-menetelmään perustuva luokittelumenetelmä)	O-SII-lisäpääomavaatimuksen lattiame-todologian mukainen vähimmäis-taso
Nordea	2,5 %	3,0 %	3,0 %	1,0 / 1,5 %
OP Ryhmä	1,5 %	2,0 %	1,5 %	0,5 %
Kuntarahoitus	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %

⁹ Ks. EBAn verkkopalvelussa julkaistut [O-SII-pisteet](#)

¹⁰ Kriisinratkaisusuunnittelussa pyritään turvaamaan luottolaitoksen kriittisten toimintojen, kuten talletus- ja maksupalvelutoimintojen, jatkuvuus kriisitilanteissa. Suunnittelun yhteydessä pankeille asetettavat omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimukset (Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities) edistävät sijoittajavastuun toteutumista ja parantavat osaltaan laitoksen purettavuutta ja kriisinratkaisutoimien soveltamisedellytyksiä.

Yhteinen pankkivalvonta- ja kriisinratkaisumekanismi pienentävät näin osaltaan pankkiunionialueella toimivien systeemisesti merkittävien pankkien kaatumisen tai ongelmien todennäköisyyttä sekä niistä aiheutuvia yhteiskunnallisia kustannuksia, mikä puoltaa maltillisempien O-SII-lisäpääomavaatimusten asettamista.

Johtopäätökset

Vuoden 2022 lopun O-SII-pisteiden perusteella O-SII-luottolaitoksiksi luokitellaan edellisvuosien tavoin Nordea, OP Ryhmä ja Kuntarahoitus. Eri menetelmiin perustuvien puskurisuositusten ja edellä mainittujen syiden pohjalta Finanssivalvonta katsoo perustelluksi säilyttää kaikkien kolmen O-SII-luottolaitoksen O-SII-puskurit nykyisellä tasollaan, Nordean O-SII-lisäpääomavaatimus 2,5 prosentissa, OP Ryhmän 1,5 prosentissa ja Kuntarahoituksen 0,5 prosentissa. Suomalaisten O-SII-luottolaitosten systeminen merkittävyys ei ole merkittävästi muuttunut vuoden aikana, minkä vuoksi kesäkuussa 2022 tarkistettuja O-SII-lisäpääomavaatimuksia voidaan pitää oikeasuhteisina systeemiseen merkittävyyteen liittyviin järjestelmäriskeihin nähden.

Taulukko 7 Suomalaisten O-SII-luottolaitosten lisäpääomavaatimukset ja O-SII-luokat

Pankkiryhmä	O-SII-lisäpääomavaatimus (tämänhetkinen lisäpääomavaatimus)	Luottolaitoslain mukainen O-SII-luokka
Nordea	2,5 % (2,5 %)	6
OP Ryhmä	1,5 % (1,5 %)	4
Kuntarahoitus	0,5 % (0,5 %)	2

Rahoitusmarkkinoiden kohonneet riskit, korkea inflaatio, korkojen nousu ja sodan pitkittyminen Ukrainassa ovat lisänneet epävarmuutta rahoitusmarkkinoilla ja huolta rahoitusvakaudesta. Suomen talouden heikentyminen ja tuleviin talousennusteisiin liittyvä epävarmuus heikentävät osaltaan finanssisektorin toimintaympäristöä. Pankkisektorin luottoriskit ovat myös kohonneet. Energiahintojen, elinkustannusten sekä korkojen nousu heikentävät velallisten maksukykyä. Kiinteistömarkkinoiden riskit ovat kohonneet ja asuntojen hinnat ovat kääntyneet laskuun. Riskinä on luottotappioiden lisääntyminen, mikäli asuntojen vakuusarvot laskevat ja lainanottajat ajautuvat maksuvaikeuksiin. Lisäksi viimeaikainen turbulenssi kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla voi vaikeuttaa pankkien varainhankintaa ja näin heikentää myös pankkien luotonmyöntökykyä.

Kasvanut epävarmuus ja kohonneet riskit korostavat entisestään puskurivaatimusten tarpeellisuutta ja niiden asianmukaisen tason varmistamista. Pankkisektorin vahva vakavaraisuus suojaa talouden tai rahoitusjärjestelmän vakavien häiriöiden aiheuttamilta tappioilta sekä parantaa markkinavarainhankinnan saatavuutta ja ehtoja.